

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 19. desember 2017

Efni: Umsögn Landssamtaka lífeyrissjóða um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna fjárlaga fyrir árið 2018, 3. mál.

Með tölvupósti frá nefndasviði Alþingis, þann 15. desember s.l., var Landssamtökum lífeyrissjóða (LL) sent til umsagnar 3. mál, frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna fjárlaga fyrir árið 2018.

Í frumvarpinu eru ekki mörg atriði sem varða lífeyrissjóði með beinum hætti en þar ber þó að nefna nokkur atriðið sem rétt er að gera ákveðnar athugasemdir við.

Lögð er til breyting á eftirlitsgjöldum til Fjármálaeftirlitsins sbr. 23. gr. frumvarpsins. Í frumvarpinu er lögð til breyting þess efnis að eftirlitsgjald FME sem hlutfall af hreinni eign lífeyrissjóða í árslok 2016 lækki úr 0,0093% í 0,0091%. Þrátt fyrir lækkun á hlutfallinu hækkar eftirlitsgjaldið sem lagt verður á lífeyrissjóði á árinu 2018 um 5,54% þar sem hrein eign lífeyrissjóðakerfisins hækkar milli ára og gjaldið reiknast sem hlutfall af henni. Eftirlitsgjald sem lífeyrissjóðir greiða er annars vegar reiknað sem breytilegt gjald og hins vegar sem fast gjald, sbr. 9. tl. 5. gr. laga nr. 99/1999. Í frumvarpinu er fastagjaldinu haldið óbreyttu og ekki tekið tillit til þess að sjóðum fækkar um 2 milli ára. Þetta hefur að óbreyttu í för með sér að sá hluti eftirlitsgjaldsins sem er breytilegur og skiptist miðað við hreina eign hækkar um 19,5% milli ára á meðan fasti hluti gjaldsins lækkar um 4,2%.

Með vísan í ofangreint þykir rétt að samhliða fari fram endurskoðun á samsetningu á breytilega hluta gjaldsins og fastagjaldinu til að halda óbreyttu jafnvægi í gjalddöku milli sjóða. **Þykir því full ástæða til að taka fastagjaldið til endurskoðunar** þar sem ákvæðið, eins og það er nú, veldur miklum mismun í gjalddöku.

Til að halda óbreyttum hlutföllum milli fasta gjaldsins og breytilega er lagt til að fastagjaldið verði hækkað um 10%. Slík breyting felur í sér sama heildareftirlitsgjald lífeyrissjóða en tillögu að breytingu á greiðsludreifingu milli sjóða. Því er lög til eftirfarandi breyting á g. lið 23. gr. frumvarpsins:

Í stað „kr. 1.400.000 kr.“ kemur: 1.540.000 kr.

Í stað „2.000.000 kr.“ kemur: 2.750.000 kr.

Í stað „4.400.000 kr.“ kemur: 4.840.000 kr.

Í stað „8.100.000 kr.“ kemur: 8.910.000 kr.

Í stað „9.400.000 kr.“ kemur 10.340.000 kr.

Næst ber að nefna ákvæði í 29. gr. þar sem lagt er til sérstakt frítekjumark vegna atvinnutekna. Almennu verður að fagna þessari hækkun á frítekjumarki atvinnutekna en LL telja ekki síður þörf á að hækka frítekjumark á lífeyrissjóðsgreiðslur þar sem almennt má líta á slíkar tekjur sem frestun atvinnutekna. Aðilar sem ekki hafa kost á að afla sér aukinna tekna með atvinnutekjum á efri árum en hafa lagt fyrir á lífsleiðinni í lífeyrissjóð verða fyrir gríðarlega skörpum tekjutengingum. Því eru nú hávær krafa frá lífeyrisþegum um að þeir sjái hag af því að hafa lagt fyrir í lífeyrissjóð og því mikilvægt að ***hækka almenn frítekjumörk eða draga úr almennum tekjutengingum vegna greiðslna úr lífeyrissjóðum.***

Með ákvæði í 33. gr. er lögð til framlenging á bráðabirgðaákvæði sem ítrekað hefur verið framlengt og varðar samspil örorkulífeyrisgreiðslna almannatrygginga og lífeyrissjóða. Lagt er til í frumvarpinu að ákvæðið verði framlengt um eitt ár. ***LL styðja framlengingu ákvæðisins en að sama skapi vilja LL enn og aftur leggja ríka áherslu á mikilvægi þess að fundin verði framtíðarlausn á víxlverkunum á greiðslum almannatrygginga og lífeyrissjóða. Vilja LL skora á nýja ríkisstjórn að taka þetta málefni föstum tökum.***

Með 44. gr. frumvarpsins er lögð til breyting sem felur í sér framlengingu á ákvæði sem kveður á um að starfsendurhæfingarsjóðir fái ekki hlutdeild í almennum tryggingagjaldi á árinu 2018. Hér er því enn og aftur lagt til að ríkið leggi minna til starfsendurhæfingar en upphaflega var lagt upp með. Í þessu ljósi þykir rétt að rifja stuttlega upp aðdragandann að því hvernig lagt var upp með fjármögnun starfsendurhæfingar sem rekja má til kjarasamninga á árinu 2008. Var samið um að sérstakt iðgjald yrði lagt á launagreiðendur frá og með 1. júní 2008 sem renna skyldi til endurhæfingarsjóðs. Ráð var fyrir því gert að ríkissjóður legði endurhæfingarsjóði sömu fjárhæð frá og með árinu 2009 þar sem starfsendurhæfing dregur úr örorkulífeyrisgreiðslum almannatrygginga. VIRK- Starfsendurhæfingarsjóður var í kjölfarið stofnaður þann 19. maí 2008. Í tengslum við kjarasamninga á árinu 2011 voru aðilar vinnumarkaðarins og stjórnvöld sammála um mikilvægi þess að byggja upp markvissa starfsendurhæfingu. Urðu aðilar ásáttir um að kostnaðinum skyldi skipt í þrjá hluta.

Með lögum nr. 73/2011, um ráðstafanir í ríkisfjármálum, var lögum nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða breytt á þann veg að við þau var bætt ákvæði til bráðabirgða um skyldu lífeyrissjóða til að greiða til VIRK-Starfsendurhæfingarsjóðs vegna starfsendurhæfingar sjóðfélaga sem samsvaraði þá 0,13% af samanlögðum iðgjaldsstofni. Þessi breyting byggði á þeim fyrirheitum stjórnvalda í tengslum við kjarasamninga að lögfest yrði skylda launagreiðenda til greiðslu sama iðgjalds og að framlag ríkisins yrði hið sama frá og með 1. júlí 2013. Jafnframt var skipuð nefnd til að leggja drög að frumvarpi um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Það var svo með lögum nr. 60/2012 sem settur var lagarammi um starfsemina. Samkvæmt lögnum er starfsendurhæfingarsjóðum ætlað verulega umfangsmikið starfssvið og stór hluti þeirra skjólstæðinga sem fá þjónustu VIRK-Starfsendurhæfingarsjóðs eru bersýnilega einstaklingar sem fá þjónustu sem öllum má vera ljóst að eigi að fá slíka þjónustu fjármagnaða

af ríkinu. Í II. kafla laganna eru ákvæði um framlög til starfsendurhæfingarsjóða og er þar gert ráð fyrir fyrrgreindri jafnri skiptingu á framlagi atvinnurekenda, lífeyrissjóða og ríkisins.

Samkvæmt lögum um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012 er gert ráð fyrir þjónustu til einstaklinga sem aldrei hafa verið á vinnumarkaði og hafa þar með að sama skapi aldrei átt aðild að lífeyrissjóði. Þetta fyrirkomulag byggir á því að ríkissjóður leggi starfseminni til fjármagn og því sé unnt að veita starfsendurhæfingu hvort sem aðilar hafa verið á vinnumarkaði eður ei. **LL harma það mjög ef það verður raunin að stjórnvöld ætla ekki að fullu að standa við sinn hluta í fjármögnun á starfsendurhæfingu.**

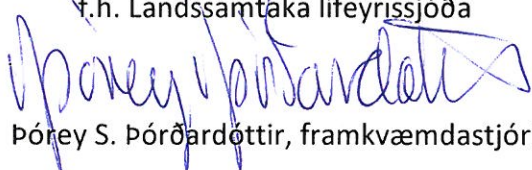
Í tengslum við það að ekki hefur enn verið tekin út árangur af starfsendurhæfingu eins og ráð er fyrir gert í bráðabirgðaákvæði II í lögum um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012 **þykir rétt að bráðabirgðaákvæðis XV í lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 verði framlengt og nái a.m.k. til ársins 2018.** Ákvæðið tilgreinir að ekki skuli núvirða framlög lífeyrissjóða við tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðanna. Lögð er til eftirfarandi breyting á bráðabirgðaákvæði XV í lögum nr. 129/1997:

Í stað „og 2017“ komi: 2017 og 2018.

Að lokum vilja LL þakka fyrir að fá frumvarpið til umsagnar og lýsa sig reiðubúin til að senda fulltrúa fyrir nefndina til að skýra frekar einstakar ábendingar og athugasemdir og eftir atvikum svara spurningum nefndarmanna.

Virðingarfyllst,

f.h. Landssamtaka lífeyrissjóða

Þórey S. Þórðardóttir, framkvæmdastjóri